

בבית המשפט העליון

בש"א 2076/18

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המערערים: 1. פיוטרקובסקי שלמה
2. אפשי השקעות בע"מ

נגד

המשיבות: 1. טל ארנון יורשת המנוח יגאל ארנון ז"ל
2. כרמל טל אילן יורשת המנוח יגאל ארנון ז"ל

ערעור על החלטת רשם

בשם המערערים: עו"ד ח' שלו; עו"ד א' הולדשטיין
בשם המשיבות: עו"ד ב' טל; עו"ד ח' בלינסון-נבון; עו"ד י' פאלוך

פסק-דין

לפני ערעור על החלטת כב' הרשם ג' לובינסקי-זיו במסגרתה נקבע כי ההליך בע"א 2393/17 יימשך כסדרו כערעור בזכות, ובקשת רשות הערעור (רע"א 2393/17) שהגישו המשיבות לצידו תימחק.

הרקע לערעור

1. הרקע לערעור הוא סכסוך כספי ארוך שנים. בתמצית, בשנת 2006 הגיש יגאל ארנון ז"ל (להלן: ארנון), שהמשיבות הן יורשותיו, תביעה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו כנגד המערערים (להלן: פיוטרקובסקי). ארנון עתר למספר סעדים במסגרת התובענה: סעד הצהרתי לפיו המניות המהוות אחוז אחד ממניות חברת סלקום ישראל בע"מ (להלן: סלקום) והמוחזקות על ידי פיוטרקובסקי, שייכות לארנון; צו עשה המורה לפיוטרקובסקי להעביר לארנון את המניות; סעד כספי בשווי סכום הדיבידנדים ששילמה סלקום עבור המניות בין השנים 2006-2008 (סעד אשר הוסף לתובענה בשלב מאוחר יותר).

2. ביום 1.3.2009 קיבל בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (הנשיא א' גורן) את התובענה (להלן: פסק הדין). לעניין הסעד הכספי נקבע כי "פסק הדין יחול גם על הזכויות בדיבידנדים, כמפורט בתובענה המתוקנת" (פסקה 39 לפסק הדין). במסגרת בקשה לצמצום עיקול שהוטל לשם הבטחת ביצוע פסק הדין קבע בית המשפט (סגן הנשיא י' זפט), כי התובענה לא כללה סעד בנושא הפרשי הצמדה וריבית ביחס לכספי הדיבידנדים ועל כן לא ניתן לבסס על פסק הדין חיוב פיוטרקובסקי בהפרשי הצמדה וריבית (החלטה מיום 5.5.2009). ביום 24.6.2010 נמחקה על ידי השופטת [כתוארה אז] מ' נאור בקשת רשות ערעור על החלטה זו (רע"א 4764/09) ונקבע כי:

"קביעות בית המשפט המחוזי בהחלטה נשוא בקשת רשות הערעור שאיני מביעה לגביהן כל עמדה לא נועדו אלא לשם קביעת סכום העיקול (עניין שכעת התייתר) והן אינן מכריעות בזכויות הצדדים לפי פסק הדין כך שכל טענות הצדדים שמורות להם. מחיקת הבקשה ממילא לא תמנע העלאת הטענות בעניין כדין בכל הליך אחר".

3. ביום 19.3.2013 הגיש ארנון לבית המשפט המחוזי בקשה למתן הוראות בה עתר להורות לפיוטרקובסקי לשלם לו הפרשי הצמדה וריבית על כספי הדיבידנדים, אלה שחולקו לפני מתן פסק הדין ואלה שחולקו לאחר שניתן. בית המשפט המחוזי (השופטת מ' אגמון-גונן) קיבל ביום 26.6.2013 את הבקשה באופן חלקי, תוך שדחה את הבקשה לתשלום הפרשי הצמדה וריבית ביחס לתקופה שלפני מתן פסק הדין. ביחס לכך נפסק כי:

"...הובהר לארנון כי פתוחה בפניו הדרך ליזום הליך של בקשת הבהרה של פסק הדין, לפי סעיף 12 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967. בעקבות בקשה כזו אם מגיע רשם ההוצאה לפועל למסקנה כי פסק הדין "טעון הבהרה לשם ביצועו", אז נתונה הרשות בידו – ולא בידי בעלי הדין ככאלה – לפנות בכתב לבית המשפט שנתן את ההחלטה בבקשת הבהרה. כזאת לא עשה ארנון בשעתו ובניגוד לנטען על ידי ארנון, הבקשה שלפני אינה יכולה להחליף את הדרך הפרוצדוראלית שנקבעה לכך בחוק".

שני הצדדים הגישו על החלטה זו בקשת רשות ערעור לבית משפט זה (רע"א 5072/13; רע"א 5526/13). ביום 7.10.2013 דחתה השופטת [כתוארה אז] א' חיות את בקשת רשות הערעור מטעם ארנון, בציינה כי:

"סירוב בית המשפט המחוזי לדון בסוגיה זו [הפרשי ההצמדה והריבית בתקופה לפני מתן פסק הדין – ד.מ.]

אינה סותמת את הגולל עבור ארנון, וכאמור בהחלטת בית המשפט המחוזי רשאי ארנון להעלות את טענותיו במסגרת הליכי ההוצאה לפועל ... למען הסר ספק יובהר כי אינני מחווה כל דעה לגוף הדברים בשאלת זכותו של ארנון להפרשי הצמדה וריבית בכל הנוגע לתקופה הראשונה" (פסקה 12 לפסק הדין).

4. ביום 3.2.2015 פנה ארנון ללשכת ההוצאה לפועל בבקשה לביצוע פסק הדין, וזאת ככל שהוא נוגע לתשלום הפרשי הצמדה וריבית ביחס לכספי הדיבידנדים בגין התקופה שקדמה למתן פסק הדין. ארנון טען כי מסעיף 39 לפסק הדין עולה כי פיוטרקובסקי חויבו בתשלום הפרשי הצמדה וריבית בגין תקופה זו. לחלופין, עתר ארנון לכך שרשם ההוצאה לפועל יבקש מבית המשפט המחוזי ליתן הבהרה בעניין זה מכוח סמכותו לפי סעיף 12 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן: חוק ההוצאה לפועל).

5. ביום 4.12.2015 קבע רשם ההוצאה לפועל (הרשם ש' קרן) כי סעיף 39 לפסק הדין אכן אינו נהיר, כטענתו החלופית של ארנון, ולא ניתן לבצעו פשוטו כמשמעו. על כן, לאחר קבלת תגובתו של פיוטרקובסקי, פנתה ביום 20.4.2015 רשמת ההוצאה לפועל (הרשמת מ' סגל) לבית המשפט המחוזי בבקשה לפי סעיף 12 לחוק ההוצאה לפועל – "... לשם הבהרת סעיף 39 לפסק הדין שניתן ביום 1.3.2009, האם יש להוסיף הפרשי הצמדה וריבית על הדיבידנדים שנפסקו".

6. ביום 12.4.2017 ניתנה ההחלטה העומדת ביסוד ההליך העיקרי שננקט עתה על ידי ארנון בבית משפט זה. בהחלטה המתפרשת על פני 9 עמודים קבע בית המשפט המחוזי (השופטת מ' אגמון-גונן) כי אין כל בסיס לבקשה להבהרת סעיף 39 לפסק הדין, נוכח העובדה כי עמדת בית המשפט בעניין זה פורטה בשורה של החלטות. בית המשפט הפנה להחלטתו של סגן הנשיא י' זפט מיום 5.5.2009 ולהחלטה מיום 26.6.2013, בהן נקבע שפסק הדין אינו כולל סעד של הפרשי הצמדה וריבית ביחס לתקופה שלפני מתן פסק הדין. ברם, חרף האמור, בהמשך ההחלטה קבע בית המשפט כי "ככל שקיים עוד ספק, אשוב ואבהיר כי לעמדתי אין מקום לתביעת ארנון להפרשי הצמדה וריבית בגין התקופה הראשונה" [התקופה שלפני מתן פסק הדין – ד.מ.]. עוד חזר בית המשפט המחוזי בסיפא ההחלטה כי "לא היה כל מקום להגשת בקשה זו, משעמדת בית משפט זה ביחס לסעיף 39 לפסק הדין הינה ידועה, ולפיה אין מקום לתביעת ארנון להפרשי הצמדה וריבית בגין התקופה הראשונה".

החלטת רשם בית משפט זה

7. המשיבות סברו כי עומדת להן זכות ערעור על ההחלטה, אך למען הזהירות הגישו גם בקשת רשות ערעור יחד עם הגשת הערעור. פיוטרקובסקי, לעומתן, טען כי על מנת להשיג על החלטת ההבהרה נדרשה למשיבות רשות ערעור.

8. ביום 25.2.2018 קבע הרשם ג' לובינסקי-זיו כי אכן עומדת למשיבות זכות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי. בהחלטתו ציין, כי העובדה שעמדת בית המשפט בנושא הובעה בהחלטות קודמות, אין בה כדי לשלול את זכותן של המשיבות לערער עליה. נקבע כי הלכה למעשה, החלטת בית המשפט הייתה החלטה אשר הבהירה כי ארנון אינו זכאי להפרשי הצמדה וריבית בגין התקופה שקדמה למתן פסק הדין. שיקול נוסף שתמך בסיווג זה הייתה העובדה שהפנייה לבית המשפט נעשתה על ידי רשמת ההוצאה לפועל, אשר הגיעה למסקנה כי פסקה 39 לפסק הדין טעונה הבהרה. עוד צוין כי למשיבות לא עמדה אפשרות לערער בזכות על החלטות אליהן הפנה בית המשפט וגם בנתון זה יש כדי לתמוך במסקנה לפיה עומדת להן זכות ערעור על החלטת ההבהרה.

אשר על כן, הורה הרשם על מחיקת בקשת רשות הערעור שהגישו המשיבות והותרת הערעור בזכות תלוי ועומד. מכאן הערעור שלפני.

9. לטענת פיוטרקובסקי, החלטת בית המשפט המחוזי היא "החלטה אחרת" שכל מהותה בכך שקבעה כי לא היה מקום להגשת בקשת הבהרה. לשיטתו, טעות רשם ההוצאה לפועל בפנייתו בבקשת הבהרה לגבי פסק דין שאינו דורש הבהרה אינה יכולה להשפיע על סיווגה של החלטת בית המשפט המחוזי ולהופכה להחלטה שניתן לערער עליה בזכות. המשיבות, מטבע הדברים, סומכות את ידיהן על החלטת הרשם וטוענות כי יש לדחות את הערעור.

דיון והכרעה

10. לאחר עיון בטענות הצדדים הגעתי למסקנה כי דין הערעור להידחות.

11. המשמעות של הבהרת פסק דין על פי סעיף 12 לחוק ההוצאה לפועל היא מתן הסבר ופירוש לפסק הדין ככל הנדרש לשם ביצועו במסגרת הליכי הוצאה לפועל. לאחר מתן החלטת ההבהרה, ההבהרה הופכת לחלק מפסק הדין המקורי וחלה על כל הצדדים בו. בעל דין רשאי לערער על החלטת ההבהרה כשם שרשאי לערער על פסק הדין, שכן הפירוש שניתן לפסק הדין איננו טפל ועשוי לשנות את מהות ההכרעה (ראו: רע"א

7711/06 המכללה המשותפת בע"מ נ' מנדל (18.1.2007); בע"מ 8350/13 פלונית נ' פלוני (6.3.2014). ויודגש, זכות הערעור מוגבלת לחלק שהובהר בלבד (ראו: ע"א 550/01 עזבון המנוח מיכאל אטינגר ז"ל נ' החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי, פ"ד נה(3) 486, 490 (2001)).

12. מטרתה של בקשת ההבהרה היא להתחקות אחר כוונתו של עורך פסק הדין, ומשמעות הפניה לבית המשפט היא כי רשם ההוצאה לפועל סבור שפסק הדין טעון הבהרה. רשם ההוצאה לפועל איננו מוסמך להחסיר או להוסיף לפסק הדין או לקרוא לתוכו את מה שלא נאמר בו (ראו, למשל: רע"א 1557/06 עו"ד בן ציון שיפטן נ' עו"ד דוד קירשנבום (12.7.2006)). על כן, אף אם בית המשפט קובע בהחלטת ההבהרה כי לא היה כלל מקום להגשת הבקשה ומציין את הפרשנות – הברורה לטעמו – לפסק הדין, עדיין מדובר בהחלטה המבהירה את פסק הדין. ויודגש, החלטת בית המשפט בבקשת הבהרה שניתנה בהתאם לסעיף 12 לחוק ההוצאה לפועל היא "הפירוש המוסמך" היחיד של פסק הדין (ראו: רע"א 4764/09 ארנון נ' פיוטרקובסקי (24.6.2010)). הדברים אף נלמדים מלשונה של תקנה 20 לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ם-1979 הקובעת כדלקמן:

"פנה רשם ההוצאה לפועל לבית המשפט לשם קבלת הבהרה, יציין את חלק פסק הדין הטעון הבהרה, ובית המשפט לפני ששייב, יתן לצדדים הזדמנות להשמיע טענותיהם לפניו; תשובת בית המשפט תהווה חלק מפסק הדין בכל הנוגע לביצועו..."

קרי, כל החלטה של בית המשפט בבקשת ההבהרה הופכת לחלק מפסק הדין (וזאת מבלי להידרש לתרחיש התיאורטי שבו בית משפט מסרב ליתן החלטה המפרשת את פסק דינו). לפיכך, אין בעובדה כי בית המשפט סבר שפסק הדין אינו טעון הבהרה כדי להפוך את החלטתו ל"החלטה אחרת" שעליה לא ניתן להגיש ערעור בזכות. בעל דין המוצא עצמו נפגע מהחלטת הבהרה שניתנה במסגרת סעיף 12 רשאי להגיש ערעור בזכות.

13. למעלה מכך, באשר להחלטות אליהן הפנה בית המשפט המחוזי – החלטת סגן הנשיא י' זפט מיום 5.5.2009 וההחלטה מיום 26.6.2013 – נקבע באופן מפורש בהחלטות בית משפט זה שפורטו לעיל, כי אלה אינן קובעות את זכויות הצדדים וכי על ארנון לפעול באמצעות הדרך הקבועה בחוק ההוצאה לפועל להבהרת פסק הדין. על

כן, בצדק פנתה רשמת ההוצאה לפועל אל בית המשפט בבקשת הבהרה, ולא ניתן לטעון כי לא היה מקום להבהרת פסק הדין נוכח החלטות אלה.

14. הערעור נדחה אפוא. המבקשים יישאו בהוצאות לטובת המשיבות בסך של 10,000 ש"ח.

ניתן היום, ב' בסיון התשע"ח (16.5.2018).

ש ו פ ט